Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 244. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 20-го ГРУДНЯ 1955. ПЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 20, 1955. No. 244. VOL. LXII.

В СТОЛИЦІ ЗРОСТАЄ ПЕРЕКОНАННЯ, ЩО АЙЗЕНГАВЕР БУДЕ КАНДИДУВАТИ

АЙЗЕНГАВЕР ЗАСВІТИВ ЯЛИНКУ В ВАШИНГТОНІ, ЗАЯВЛЯЮЧИ, ЩО ЦЬОГОРІЧНЕ РІЗДВО БУДЕ РАДІСНЕ, БО ЙОГО СВЯТКУЄТЬСЯ ПІД ЧАС МИРУ; Д-Р ВАЙТ СТВЕРДИВ, ЩО ПРЕЗИДЕНТОВЕ ВИДУЖУВАННЯ ЗАДОВІЛЬНЕ; ПРО СВОЮ КАНДИДАТУРУ ЗМОЖЕ ПРЕЗИДЕНТ ЗАЯВИТИ АЖ В ПОЛОВИНІ ЛЮТОГО

Вашингтон. — В добре поінформованих колах Вашингтону зростає переконання, що президент Айзенгавер таки кандидуватиме при найближчих виборах. Три місяці тому майже всі вірили, що Айзенгавер не буде другий раз кандидувати. Два тижні тому більшість політиків були переконані в тому, що Айзенгавер залишить своє становище і стримується з оголошенням свойого рішення тільки тому, щоб пізніше мати вплив на вибір республіканського кандидата на президента. Але тепер більшість політиків вірять, що Айзенгавер таки рішився кандидувати. Це видко з того, що він тепер співпрацює з тими республіканськими політиками, які вірять, що він буде республіканським кандидатом. Політики прийшло до переконання про Айзенгаверову кандидатуру не на основі того, що говорить Президент, тільки на основі того, що він промовчує. Голова Крайового Республіканського Комітету Ліонард Голл і члени кабінету Айзенгавера постійно твердять, що Айзенгавер таки буде кандидувати. Досі Президент не натякнув ні одним словом про те, щоб хтось із республіканських політиків зголошував свою кандидатуру на правиборах у окремих стейтах. — През. Айзенгавер із Ґеттисбурґу засвітив ялинку перед Білим Домом в Вашинґтоні, натискаючи золотий телеграфічний ґудзик. Президент висловив при тому коротку, тримінутову промову, в якій сказав, що цьогорічні Різдвяні Свята „веселіші в порівнянні зі святами в минулих роках і дають кращі надії на майбутнє." Президент сказав у своєму різдвяному зверненні, що цьогорічні Різдвяні Свята — це перше Різдво впродовж багатьох років, коли в світі панує мир. Різдво в 1953 році бачило закінчення війни в Кореї, але війна в Індо-Китаї тривала аж до 1954 року. Особисто для Президента ці Різдвяні Свята мають окреме значення, бо він перебув недугу серця і „під час неї здобув нове розуміння людей", тисячі яких, з цілого світу, прислали були йому свої побажання і привіти. Президент згадав, що людські серця не перестають бути добрі в цілому світі, хоч „деякі уряди стараються порізнити людей у світі." — В суботу, в Ґеттисбурґу, Па., головний спеціяліст від серцевих недуг д-р Пол Д. Вайт стверджував стан видужання президента Айзенгавера і після оглядин заявив на пресовій конференції, що „видужання Президента знамените" і що пацієнтові не „загрожує жадна небезпека" — внаслідок його серцевої недуги. В своїй заяві д-р Вайт ствердив таке: 1) Президентове серце не виказує жадних знаків внаслідок того, що пацієнт в послідніх днях дещо більше працював. 2) Недуга Президента не виникла внаслідок його праці, пов'язаної з виконуванням обов'язків президентури. В політичних колах звертають увагу на цей пункт д-ра Вайта, бо з нього можна робити висновки, що Айзенгавер може ще раз кандидувати. 3) Д-р Вайт стверджує на основі своїх досвідів, що існує мала правдоподібність поновного занедужання Президента на цю саму серцеву недугу. 4) При „пересічному щасті" і при — „звичайній дбайливості" про своє здоров'я Айзенгавер може жити ще багато років і вповні працювати. Та, додав д-р Вайт, він „не має досвіду в цій справі", що це значить „вповні працювати як президент ЗДА." Д-р Вайт заявив, що мікарі аж в половині лютого зможуть ствердити, чи президент Айзенгавер зможе без жадних обмежень виконувати свою працю. Та, на думку д-ра Вайта, тільки сам Айзенгавер вирішуватиме те, чи кандидувати на президента в 1956 році. Згідно з порученням цього спеціяліста Айзенгавер від'їде на південь, мабуть до Вірджінії, де зможе більше вправляти, і після того пацієнт мав би почати нормальну працю, щоб в половині лютого можна було ствердити впливи нормальної праці на стан здоров'я Айзенгавера.

Новленд домагається, щоб кандидати на президента заявилися проти допущення комуністичного Китаю до ОН

Вашингтон. — Голова республіканської меншости в Сенаті сенатор Вільям Ф. Новленд домагається, щоб усі аспіранти на кандидатів на президента з обох партій вже тепер обіцяли своїм виборцям, що противитимуться допущенню червоного Китаю до Об'єднаних Націй. Сам сенатор Новленд, який буде кандидувати на випадок відмовлення від кандидатури президента Айзенгавера, вже заявив, що є проти того, щоб комуністичний Китай був членом ОН. Демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон також недавно казав, що не припускає, щоб в найближчій майбутності ЗДА визнали комуністичний Китай.

В АМЕРИЦІ

● **В Білому Домі** думають над тим чи президент Айзенгавер не міг би через радіо виголосити свою промову про Стан Унії з свого бюра, а не особисто в Конґресі. Лікарі дораджують Айзенгаверові надто не висилюватись, промовляючи в Конґресі. Президентове послання може також відчитати в Конґресі хтось із його співробітників.

● **Статистичне бюро** повідомляє, що 70 відсотків американських фармерів мають власні авта. В 1954 році на 4,782,393 фармерів мали власне автомобілі 3,390,707. Отже, на кожних десять фармерів сім мають свої авта.

● **29-річний Віллі Адамс** із Далласу, Тексас, який два роки тому втратив ногу, тепер втратив другу ногу, допомагаючи шоферові під час автомобільної катастрофи: дорогою над'їхало тягарове авто і відірвало Адамсові ногу.

● **Департамент здоров'я** остерігає батьків, щоб не давали дітям аспірини без лікарського дозволу. Двоє дітей в Ню Йорку померло, заживши забагато аспірини, а 102 дітей важко хворіли з цієї самої причини.

● **Грецького походження** американець Ніколяс Склірос доводить, що філянтропом може бути і бідна людина. На фонд шпиталів він пожертвував тижневий заробіток в сумі $61.19. Давніше він мав каварню і подарував її своєму спільникові, коли той одружився. Те саме зробив із своїми підприємствами в Бостоні і Шикаґо, а тепер вже 19 років смажить омлети в Ню Йорку і щиро жертвує на добродійні цілі.

● **Сенатор Вільям Ф. Новленд** заявив, що перед зменшуванням федеральних податків, треба було б принаймні на більйон долярів зменшити державну заборгованість.

ПЕРЕДРІЗДВЯНІ ДНІ В БІЛОМУ ДОМІ

Юрба цікавих вичікує на приїзд Санта Клос до Білого Дому у Вашинґтоні. Цього ж самого вечора президент Айзенгавер запалив, натиснувши ґудзик в телеграфічному проводі на своїй фармі в Ґеттисбурґу, світла на 65-стовповій ялинці перед Білим Домом у Вашинґтоні.

Уряд проєктує на допомогу закордонові п'ять більйонів

Вашинґтон. — Уряд повідомляє про те, що проєктує просити Конґрес, щоб в найближчому фінансовому році видати на допомогу закордонові коло 5,000,000,000 долярів, це значить майже два рази стільки, що в теперішньому фінансовому році. Цього року на допомогу закордонові призначено 2,703,000,000 долярів, і недавно державний секретар Джан Фостер Доллес і директор Адміністрації Міжнародної Співпраці Джан Б. Голлістер заявлями, що допомога закордонові виноситиме і в найближчому році коло 2,700,000,000 долярів. В послідніх двох днях уряд вирішив майже подвоїти допомогу закордонові. На військову допомогу закордонові мали б видати коло 3,100,000,000 долярів. Цього року на економічно-технічну допомогу ЗДА видають — 1,600,000,000 долярів, а на військову тільки — 1,022,000,000 долярів. Пропозиція уряду збільшити майже вдвоє допомогу закордонові — викликала велике здивування в конґресових колах і то і між республіканцями і демократами.

Демократи оголошують десять гасел, якими послуговуватимуться в найближчих виборах

Вашинґтон. — В послідньому числі магазину „Демократік Дайджест" надруковано десять гасел, якими ця партія послуговуватиметься в боротьбі проти республіканців під час найближчих виборів. Ось ці гасла внутрішньої політики: зменшення прибутків фармерів, податкові привілеї для багатих, розбазарювання публічних електрівень, підтримування великих підприємців, непорядок в уряді, збільшування коштів прожитку, невдачі дрібних підприємців, протиробітнича політика уряду, криза в шкільництві і зріст монополів. Цікаве, що між цими гаслами немає закордонної політики уряду, — яку недавно критикували визначні демократи.

Мають збільшити бюджет департаменту здоров'я і добродійности

Вашинґтон. — З департаменту здоров'я, виховання і добродійности повідомляють, що в найближчому фінансовому році проєктують збільшити видатки на виховання, лікарські досліди та на контролю ліків і харчів. Збільшити мають і видатки на індіянські справи. Треба буде збільшити видатки і в найбільшій частині бюджету цього департаменту — в відділі добродійности, бо зростають кошти прожитку і видатки на лікування. Департамент здоров'я проєктує бюджет у висоті 2,031,000,000 долярів, трохи більший в порівнянні з теперішнім бюджетом цього департаменту. Найбільші пункти в бюджеті цього департаменту такі: на допомогу старим особам — 865,000,000 долярів і на допомогу дітям — 345,000,000 долярів.

Землетрус в Каліфорнії повибивав вікна в 20-ох крамницях

Бровлі, Каліфорнія. — В Каліфорнії в Долині Імперіял землетрус повибивав вікна в 20 крамницях та позарисовував стіни в багатьох домах. Найбільші шкоди є в місті Бровлі, де був сильний землетрус в 1940 році. Тепер там майже всі доми є тільки одноповерхові. Коли люди почули перший струс, повтікали з кін, каварень і крамниць. Всіх струсів було коло 70. На щастя, немає шкоди в людях. Матеріяльні втрати: вибиті вікна, потріскані стіни, розбиті хідники на вулицях та порозкидувані товари в крамницях.

В Арґентині ув'язнено 500 осіб

Буенос Айрес. — За пресовими повідомленнями, в суботу 17 грудня ув'язнено в Буенос Айресі та в Ля Плята (місто віддалене 35 миль від арґентинської столиці) понад 500 осіб, підозрілих в плянуванні саботажних актів. Ген. Арамбуру, як теж інші члени уряду не висловилися досі в цій справі, ні не підтвердили повідомлень про ув'язнення. Між ув'язненими мають бути ген. Ферразано, командант другої дивізії за перонівського режиму та полк. Уґоліні, шеф 7-го полку піхоти, обидва завзяті переністи ,які відгравали провідну ролю в поборюванні вересневої революції. Ок. 200 осіб із ув'язнених арештовано під час конспіративних зборів на одній з фарм на передмісті Буенос Айресу. На зборах пляновано низку саботажів, метою яких мала бути дескредитація уряду ген. Арамбуру.

Рада НАТО виступила гостро проти комуністичної небезпеки

Париж. Рада Організації Північно-Атлантійського Пакту, яка складається із 15-ох міністрів закордонних справ приналежних туди держав, видала знаменний офіційний комунікат про хід і вислід своєї конференції, яка відбулася в Парижі в четвер і п'ятницю минулого тижня. У найдовшій першій із чотирьох точок того комунікату говориться з признанням про наполегливі заходи трьох західніх міністрів закордонних справ у Женеві в справі об'єднання Німеччини й таврується СССР за відмову признати те об'єднання на базі вільних виборів в Німеччині, свободи вибору Німеччиною її дальшої закордонної політики та ґарантій для СССР проти відроження німецького мілітаризму. „Рада (кажеться буквально), переглянула також останні провокаційні дії і заяви Совєтського Союзу у відношенні до Середнього Сходу й Азії. Вони ствердили, що ті тактичні кроки, получені зі зростом військової сили Совєтів, створили нові проблеми і викликали нову загрозу для вільного світу." У 2-ій точці комунікату говориться про рішення збільшити військове поготівля НАТО більшим застосуванням „наймодернішої зброї", при чому конкретно сказано про скріплення летунства в державах НАТО. Третя точка комунікату повідомляє про встановлення окремої Ради для затіснення зв'язків між всіми членами НАТО, а в останній точці різко протиставиться НАТО, як оборонну систему вільних держав, комуністичним цілям. „Ізольовані держави (кажеться там) знаходяться в постійній небезпеці, що деспотичні групи, як ось держави з комуністичного бльоку, можуть поуремлювати одну вільну державу за другою."

Захід допоможе Єгиптові в будові найбільшої у світі греблі

Каїро. — З'єдинені Держави й Англія офіційно повідомили Єгипет, що вони рішились допомогти активно Єгиптові в здвигнені на Нілі греблі біля Асвану. Ця будова коштуватиме загалом коло $1,300,000,000. Покищо названі дві західні великодержави дають Єгиптові $70,000,000 (з того ЗДА — $56,000,000) для переведення початкових робіт, які охоплять закладення фундаментів під греблю й проверчення 7-тунелів, кожний довгий на понад милю й широкий на 50 стіп. Дальші квоти будуть признані після осягнення апробати від законодатних палат ЗДА й Англії, тому ці обидві західні держави не могли вже тепер докладно окреслити їх. В цій справі переговори велика вже від років, а тепер закінчились у Вашингтоні з участю єгипетського міністра фінансів Абделя Монеім ель Каїссуні, президента Міжнародного Банку для Розвитку й відбудови Юджіна Р. Блека, американського амбасадора Мейкінса й державного секретаря Доллеса чи пак його заступника Герберта Гувера мол. Єгипетський міністер фінансів, завершивши свої переговори успіхом, уже виїхав з Вашингтону на короткий час до Лондону, звідкіль відлетить до Каїро.

Даремних 35 голосувань в ОН над вибором члена ради Безпеки

Об'єднані Нації. — В минулу п'ятницю 16 грудня ц. р. Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй перевела 35-те з черги голосування в справі вибору бракуючого 12-го члена Ради Безпеки і знову ніодин з кандидатів не осягнув потрібної більшости двох третин голосів. Перед голосуванням президент ОН Хозе Маза суґерував таку компромісову розв'язку цієї проблеми, щоб Генеральна Асамблея вибрала на 2 роки Юґославію, але ЮЮґославія на основі „джентелмен аґрімент" зобов'язалась би після одного року зректись і відступити місце Філіппінам. Хоча однаково Англія, яка підтримує кандидатуру Юґославії, як З'єдинені Держави, що підтримують Філіппіни ,погодились на такий компроміс, і хоча самі Філіппіни теж були схильні прийняти його, признавши, що Юґославія, яка збирає більше голосів в голосуваннях, має моральне право до першенства, — проте 19 голосів таки впало на Філіппіни й Юґославія не осягнула потрібних їй 40 голосів, бо дістала тільки 34.

Совєти купили за 100 мільйонів „невтральність" Афґаністану

Лондон. — Совєтська делеґація на чолі з Булґаніним і Хрущовим закінчила відвідини в столиці Афґаністану Кабулі підписанням 10-літнього „пакту неаґресії" і „невтральности" Афґаністану, з порученням „співіснування" по індійсько-комуно-китайському" зразку, осудженням атомової зброї і всіми іншими трафаретними фразами комуністичної дипломатії. Водночас Совєтський Союз признав позику Афґаністанові у висоті $100 мільйонів для поправи місцевого хліборобства, електрівень, наводнення, автомобільних репараційних варстатів і летовища під Кабулем. Очевидно, що при виконуванні робіт за ті гроші будуть зайняті совєтські „технічні сили" й інші „специ", які заллють Афґаністан. У своїх промовах в Кабулі обидва совєтські проводирі нацьковували Афґаністан проти Пакістану, признаючи Афґаністанові рацію в його спорі з Пакістаном за провінцію племени патанів. Найважніша частина совєтсько-афґанської співпраці, саме та, про яку не говориться в офіційному комунікаті, це постачання Совєтами зброї для Афґаністану, теж — очевидно — з совєтськими інструкторами. Афґанський міністер закордонних справ заявив вправді, що Афґаністан залишається рішуче „невтральним" без уваги на куплю деньбудь зброї.

Міністра закордонних справ Північної Кореї засуджено на смерть

Лондон. — За повідомленням совєтської Агенції ТАСС, переданим через радіо, в Північній Кореї відбувся суд над колишнім міністром закордонних справ північно-корейського комуністичного уряду Паком Геуном Юнґом. Його засуджено на смерть за шпигунство в користь З'єдинених Держав Америки. Згідно з обвинуваченням, Пак Геун Юнґ перейшов на доручення американської розвідки в 1946 році з Південної Кореї у Північну Корею, щоб вести підривну роботу проти комуністичного руху з допомогою шпигунства, саботажів і терору. Справу Пака розглядав північно - корейський найвищий суд в присутності обвинуваченого Пака. Пак був призначений міністром закордонних справ Північної Кореї дня 10 вересня 1948 р. і першим натяком на те, що його вичищено було звернення міністра закордонних справ СССР Молотова з 27 липня 1953 року, адресоване вже до Лі Дона Гена, як міністра закордонних справ Північної Кореї.

ЗАРЩИНА ЗАЯВИЛАСЬ ЗА ПОВОРОТОМ ДО НІМЕЧЧИНИ

Зарбрікен. — Вибори до зарського парляменту, переведені в неділю 18 грудня ц. р., дали 63.9% всіх відданих голосів трьом місцевим німецьким партіям, які стоять рішуче на позиціях — з'єднення Зарщини з Німецькою Федеративною Республікою, як її десятий автономний край. Цими трьома партіями є Християнсько-демократична Унія, яка є відповідником партії канцлера Аденауера в Західній Німеччині і також у Зарщині виказала найбільшу силу, — Демократична партія Гайнріха Шнайдера, якому закидають нацистські симпатії, і Соціял-демократична партія. Ці три партії створять — як повідомляє місцева преса — бльок у парляменті для переведення законодатним шляхом об'єднання з Західньою Німеччиною. Для того треба зміни конституції, яка вимагає трьох четвертих голосів у парляменті, але Християнська народна партія, яка до цього часу підтримувала профранцузький курс політики автономного уряду Гофмана, як також Зарська соціялістична партія заявили вже, що вони не будуть противитись відповідній зміні конституції що потрібна для об'єднання Німеччини, під умовою, що те об'єднання прийде ступнево без шкоди для економіки Зарщини. Франція окупувала була після другої світової війни Зарщину, признавши їй в 1947 році автономію. Вона завела в Зарщині французьку валюту й митну єдність, зв'язавши цілком економічне життя Зарщини з економікою Франції. Зарщина продукує річно 17,500,000 тонн вугілля і 3,000,000 тонн сталі. Ця висока - промислова провінція мовно й й культурно цілком німецька, сполучена з Західньою Німеччиною, дала б відразу перевагу німецькому промислові над французьким. Франція боїться цього, крім цього вона покликується на факт, що в обох попередніх світових війнах Зарщина стала бути „воєнним арсеналом" Німеччини. Тому, що канцлер Аденауер відразу погодився на тезу, що Зарщина не може стати причиною розсварення Західньої Німеччини з Францією, Західня Німеччина і Франція вирішили вже перевести дальші переговори над устійненням відношення зарської економіки до французької у спокійнішій атмосфері після французьких виборів, які відбудуться 2 січня 1956. Французи у принципі рішили респектувати волю зарських німців вернутися до державного зв'язку з Німеччиною, хочуть лише ґарантії щодо мирного характеру тамошнього важкого промислу і його тісної співпраці з промислом французьким.

Англія таврує Совєти, як колоніяльну державу

Лондон. — Совєти є одною з найбільших колоніяльних держав і то зовсім не в доброму розумінні — заявив англійський міністер закордонних справ Мекміллен у промові, що її виголосив в суботу 17-го грудня через усі англійські радіостації. Він приєднався цілком до гострої критики, яку прем'єр Іден висловив перед парляментом під адресою відомих провокаційних виступів Хрущова і Булґаніна в Індії й Бірмі. Названі совєтські діячі — казав Мекміллен — проповідували в отих своїх виступах в південній Азії „ненависть між народами й ворожнечу". Совєтські туристи, говорив англійський міністер, уважали за відповідне „штовхати Англію, де тільки могли", проте вони „недоцінювали інтеліґенцію провідників та основну культуру тих азійських країн." Мекміллен отверто закинув совєтським проводирам намагання Москви захопити контролю над нафтовими джерелами на Близькому й Середньому Сході й тому та *совєтська політика є безпосередньою* загрозою стратегічного характеру для вільного світу. У зв'язку з цією міжнародною ситуацією — пояснював Мекміллен — Англія ставиться дуже обережно до можливостей зміни правно - політичного стану на Кипрі, який через те дістав особливе стратегічне значення. Совєтський міністер Молотов — говорив Мекміллен — декляміючи на останній Женевській конференції про конечність закінчити перегони у зброєнні в Европі, водночас започаткував ті перегони на Середньому Сході. СССР не хоче мирної розв'язки існуючих проблем на Середньому Сході, так само, як не хоче дати німецькому народові волю, — щоб він сам висловився, чи він хоче комунізм, чи ні. СССР боїться свобідної виміни ідей „мабуть тому, що в самому Совєтському Союзі зростє рух за свободою". Вся промова англійського міністра закордонних справ була гострою атакою проти Москви.

В СВІТІ

● **У Совєтському Союзі** потайки переводиться реформу судівництва, що було тісно пов'язане з МВД, а частину функцій „особих атделов" МВД передано військові. Скасовано систему „трійок", як безапеляційного судового трибуналу совєтської таємної поліції, — твердить у широких висновках Гаролд Берман, професор правничого факультету Гарвардського університету на основі своїх розмов з різними особами в Москві.

● **В англійській раді** міністрів передбачається поважні зміни, з яких найважнішою для закордону має бути призначення теперішнього міністра закордонних справ Мекміллена канцлером скарбу, а на його місце — теперішнього міністра оборони Селвайна Ллойда. Канцлер скарбу Батлер, що був ним від початку перемоги консерватистів в 1951 році, мав би стати віце - прем'єром, лідером парляменту і „лордом хоронителем печаті".

● **Єгипет** дістане від ЗДА 80,000 тони пшениці вартости $5,600,000, що будуть вжиті для господарських інвестицій. Ще 70,000 тони пшениці дістане Єгипет в рямцях американської допомоги закордонові.

● **Фінляндія** вдоволена трьома успіхами, що їх мала в останніх кількох тижнях: СССР віддав їй загарбаний порт Порккала і ласкаво погодився на її участь в Раді скандинавських держав, а в Ню Йорку прийнято її до Об'єднаних Націй. Фінляндія, цілком залежна від химер свого совєтського сусіди, скріпилась на дусі.

● **У Південній Кореї** засудили 28-літнього майора і 30-літнього сержанта на смерть за участь у змові на життя президента Синґмана Рі. Третього оскарженого засуджено на рік в'язниці, а четвертого звільнено. Крім цих 4-х військовиків, заарештовано ще в жовтні ц. р. 5 цивільних осіб за участь в тій самій змові.

● **Сенсацію в Ізраїлі** викликало зголошення до поліції двох французів, членів Чужинецького Леґіону, які нібі втекли з французького корабля, що віз їх з Індо-Китаю, а діставшись до Єгипту, були там звербовані до єгипетської шпигунської служби на терені Ізраїлю. Це їх зізнання видалось підозріле, бо вони не знали ні слова по-жидівськи. Виявилось, що це — дезертири з французької армії до комуністів, засуджені на 4 роки в'язниці. Їх видали французам.

● **У Західньому Берліні** Союз закордонних журналістів не похвалив данського журналіста Генріка Бонде-Генріксена, який допоміг др-ві Отто Йонові втекти із Східнього Берліну на Захід, перевізши його своїм автом. Це, мовляв, порушує журналістичну етику, яка не дозволяє втручатись активно у внутрішньо - політичні справи і зобов'язує до неупередженості своїх засобів льокомоції.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized july 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРШЕ ЗАОХОТА, ПОТІМ ПЕРЕСТОРОГА

Дипломати, стратеги та інші знавці міжнародних відносин, разом з публіцистами й редакторами пробують тепер на всі лади аналізувати й вияснювати розвиток міжнародної політики останніх місяців, щоб у той спосіб прийти до найбільш правдоподібних висновків щодо можливостей дальшого розвитку. Очевидно, що в цих міркуваннях головну увагу все ще притягає короткотривалий „дух Женеви" та відновлення після нього „холодної війни".

Загальні міркування на ці теми зводяться до таких головних тез:

Заініційований у Кремлі і опісля оформлений на липневій конференції голів урядів чотирьох великодержав „дух Женеви" був зручним совєтським маневром для перевірки можливостей здійснення совєтських аґресивних цілей. В атмосфері „духа Женеви" Москва могла в першу чергу перевірити наставлення та цілі Заходу, щоб відповідно самій поступати. Вона могла переконатись, що Захід прагне миру, якщо не за всяку, то майже за всяку ціну. Крім того, Кремль дістав з найбільш авторитетного джерела — від президента Айзенгавера, повторене запевнення, що Америка в жадному разі не почне війни, і що вона готова оборонятись тільки на випадок прямої аґресії. Совєтські володарі упевнилися в Женеві, що ні Америка, ані її союзники не застосують сили на те, щоб добитись об'єднання Німеччини чи Кореї, або щоб полагодити конфлікт у справі Формози чи іншу спірну проблему. Москва упевнилася, що їй справді нема чого боятись, що одного дня можуть несподівано посипатися на неї атомові бомби з американських чи інших альянтських літаків. Це були запевнення і рівночасно велика заохота для Москви.

Совєтські володарі з цього скористали. Маючи західні запевнення і власну певність, що західні бомби не посиплються їм на голови і що вони безкарно можуть продовжувати свою „холодну" аґресію, вони самі не стріляють, але загарбують і до пострілів приготовляються. Маючи західні запевнення, Москва продовжуватиме стан двох Німеччин, двох Корей, двох Китаїв і двох Індо-Китаїв аж до того часу, коли зможе об'єднати їх на свій лад. Це був „дух Женеви", що заохотив большевиків до небезпечної гри в Берліні, до висилки зброї Єгиптові та до широко закроєної підривної акції на Близькому і Далекому Сході, яка змагає і може дати Москві ті самі результати, що і збройна аґресія.

Нічого дивного, що після такої заохоти „духом Женеви", з якої Москва негайно скористала і далі користає, Захід мусів перейти до перестороги, яку дуже виразно і недвозначно висловив державний секретар Доллес три тижні тому. У своїй промові в Шикаґо Доллес перестерігав, що Америка із своїми альянтами „розвинула систему колективної безпеки і величезної могутности, яку можна використати пливко на кожну скалю... Наша можливість відплати мусить бути і є масивна для відбиття всіх форм аґресії. Але, коли б нам прийшлось використати ту можливість, вона буде використана відповідно до потреби". Це значить, що коли б зайшла така потреба, Америка вже не зупиниться на жадній „ріці Ялу", але може повести відплатну акцію проти головного джерела всіх аґресій — Кремлю.

Пересторога так само виразна, як виразні були й запевнення, що Америка та її союзники самі не почнуть війни. Це перше запевнення заохотило Москву до відновлення холодної війни та до „тихої" аґресії. Чи висловлена тепер пересторога буде досить переконлива, щоб знову зупинити Кремль та відстрашити його від аґресії? На це ще немає жадних конкретних доказів. Можна тільки припускати, що Кремль все ж таки у своїй оцінці дасть перевагу американській миролюбності та продовжуватиме свою рисковну гру, яку відновив після Женеви. Все бо, що він робить, належить до західнього поняття „холодної війни", від переміни якої в „гарячу" Америка рішучо відмовилась.

Але в цьому Москва може грубо перерахуватись, як колись Гітлер, думаючи, що „Англія не буде битися за Польщу" та що Америка не вмішається в европейську війну. Приймаючи навіть тезу, що ніхто не хоче війни, що не хоче її і Москва, поведінка та політика Кремлю може ту війну викликати „нехотячи", а раз вона почнеться, тоді вже мусить і кінчатись. Справа тільки в тому, що в теперішніх обставинах уже не можна думати про жадну іншу, як тільки про світову і, в додатку, „блискавичну" війну, яка при теперішній зброї масового знищення означала б також блискавичну смерть мільйонів людей та блискавичне зруйнування всього їх доробку.

Це — трагічна ситуація, яку всілякі „духи Женеви" і подібні угодові та компромісові тенденції в західній політиці не поліпшують, а тільки погіршують. Вони бо є для Кремлю більшою заохотою до аґресії, ніж пізніше перестороги проти неї.

ЗМІНИ В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ

Засідання Об'єднаних Націй у середу 14 грудня 1955 року названо „історичним" в промовах і коментарях з його приводу. Насправді, то щойно в майбутній практиці виявиться, чи дійсно прихід до скляного палацу при 1-ій Евеню у Ню Йорку офіційних репрезентантів нових 16-ти держав увіллє живу кров в цей вже дещо змертвілий та збюрократизований ареопаґ і допоможе у легшому розв'язуванні кардинальних міжнародних конфліктів. Коли дещо уляжеться первісне захоплення фактом, що вдалося вийти з безвихідної, здавалося, сліпої вулиці, в яку залізна справа приймання нових членів до ОН внаслідок совєтської тактики „вета", то мабуть голосніше залунають скептичні голоси. Вони висловлюватимуть сумнів, чи 76-членній світовій організації вдасться краще розв'язати істотну проблему нашого часу — боротьби між вільним та комуністичним світами — ніж це вдавалося 60-членній.

Проте, нема сумніву, що минулотижневе засідання ОН принесло поважні зміни. Вони є формального й сутнього характеру. При аналізі ситуації з формального погляду, треба пригадати, що 26 червня 1945 року чартер Об'єднаних Націй був підписаний в Сан Франсіско 50 державами, а ще одна держава (Польща), яка теж належала до „засновників", підписала його 15 жовтня того самого року. Від того часу до 1950 року прийнято ще 9 членів-держав, з яких три перші (Афганістан, Ісляндія і Швеція) дістались туди 19 листопада 1946 року, п'ятьом вдалося „проскочити" в наступних трьох роках (Сіям, Пакістан, Ємен, Бірма, Ізраїль), а остання (Індонезія) ввійшла до ОН 28 вересня 1950 року. І від того часу жадна інша держава не могла бути прийнята через уперте совєтське „вето". Разом було тих совєтських „нєт" 76, а 77-ме Соболєв зголосив у минулий четвер — проти Японії. Все ж, стримавшись від того „нєт" у відношенні до 12-ти вільних держав, він уможливив в минулу середу бодай частинний вихід із сліпої вулиці, що так утішило голову Ради Безпеки, президента Генеральної Асамблеї, генерального секретаря ОН і всіх тих, хто зобов'язаний виказуватись перед опінією світу бодай формально - циферними успіхами.

До формальних подробиць належать ті зміни, що їх вносить прийняття нових 16 держав до ОН — в розташуванні їхніх делеґацій в будинку Об'єднаних Націй, в розміщенні їх на залі засідань і т. д. Це не викличе труднощів, бо будовано палац ОН з розрахунком на багато більшу кількість державних делеґацій, ніж їх було досі. Отож є там місце й для їхніх окремих канцелярій і для головних делеґатів за столами в головній залі. Є також місце на вивішення ще 16-ох державних прапорів біля палацу ОН, при чому половина тих прапорів була вже віддавна готова „на всякий випадок". Збільшаться, очевидно, видатки Генерального Секретаріяту Об'єднаних Націй (хоч би тому, що кожна делеґація користає з фондів ОН для роз'їздів 5 своїх членів), але й збільшаться прибутки, бо нові члени партиципуватимуть в бюджеті ОН. Можливо, що через те обнизяться членські внески дотеперішніх 60 членів - держав. Збільшиться рух в будинку ОН, бо коли до цього часу кожної осени відвідувало цей будинок пересічно 3,000 осіб, то тепер, за підрахунком фахівців, відвідувачів буде на яку тисячу більше. На першому засіданні найближчої сесії в залі Генеральної Асамблеї напевне майорітимуть різнокольорові одяги нових екзотичних делеґацій (а між новоприйнятими державами є п'ять азійських і одна африканська), хоч згодом всі вони перейдуть, як це показала практика в ОН, на буденні европейсько - американські одяги.

Поза цими суто формальними змінами прийняття 16 нових держав внесло й деякі сутні різниці. З таким поважним побільшенням членства ОН ця організація безумовно поширює засяг проблем, якими цікавиться, просто тому, що кожний із нових членів настоюватиме на обміркуванні справ, що його найбільше стосуються. А тому, що значно побільшується азійсько-африканський бльок, то існує загальне переконання, що надалі азійсько - африканські справи займатимуть багато більше місця на денному порядку ОН, як це було досі. Адже в ОН засідатимуть аж 17 тих держав, що були учасниками Бандунґської конференції азійських і африканських народів. Представники Азії-Африки спершу „шептали", потім „говорили", а тепер будуть кричати — читаємо в одному коментарі. Разом із цим втратять дещо на повазі й голосі великодержави, які були досі керівними чинниками: збільшиться „децентралістичний" гін і тенденція, підкреслювана вже й досі малими державами, щоб усі дійсно, в практиці, а не в теорії, були „рівні". Ясно, що Ірляндія чи Фінляндія, Непаль чи Лібія не можуть бути „рівні" із З'єдиненими Державами чи Англією, але для престижевого підкреслювання своєї членської рівности в ОН за чартером тієї організації, всі малі держави будуть більше говорити й більше використовувати свої голоси при голосуваннях для підкреслювання своєї важливости.

У найважнішій справі — щодо відношення сил між комуністичним і антикомуністичним світом в ОН — на 76 членів ОН 41 належить зорганізовано, формально й фактично до вільного й антикомуністичного світу. Це — члени Організації Північно-Атлантійського Пакту (НАТО), Організації Американських Держав, Близько-Східнього Пакту в Баґдаді (МЕАТО) і Південно - Східнього Азійського Пакту в Манілі (СЕАТО). Очевидно, що й серед незорганізованих, отже неприналежних до тих бльоків держав, є виразно антикомуністичні держави, які у важливих справах вже тепер голосували і надалі разом з новими голосуватимуть проти Совєтів, як ось напр., Ірляндія, Швеція, Південна Африка, Ізраїль чи Цейльон. Однак, Совєти безумовно поважно виграють у новій конфіґуляції сил в Об'єднаних Націях. Коли СССР із сателітами мав тільки 4 голоси, то це виглядало мізерно. Коли тепер він має 8 голосів, то це вже поважне число.

Скріплення азійсько - африканського бльоку, хоч і неодностайного у відношенні до Совєтів та міжнародного комунізму, і скріплення виразно комуністичного табору надзвичайно збільшує шанси комуністичного Китаю ввійти до Об'єднаних Націй. Тому сесія ОН матиме в наступному році напевне високодраматичні моменти. Совєти знову шантажуватимуть вільний світ, особливо під час переговорів з Японією про мировий договір і в закулісових торгах за допущення Японії до ОН. Власне, цей передбачуваний новий політичний наступ Совєтів і його явних та прикритих маскою невтралізму помічників вимагатиме такої постави вільного світу і його американського провідника, до якої треба вже тепер мобілізуватись і підготовлятись.

1500 СТІП ПІД ЗЕМЛЕЮ

Продукція пального під час війни була така велика, що навіть при найбільших воєнних діях резервуарами для його зберігання ніхто собі не сушив голови: „рурами текло пальне прямо з рафінерій до літаків, авт і танків". Резервами вважалися більйони бочок переробленої оливи десь в підземеллях Америки й Азії.

Коли війна закінчилася, нафтова індустрія стала перед нелегкою проблемою: що робити з пальним? Продуктивність колосальна, а ринок, порівнюючи з потребою, невеликий. Перевантажити ринок та порушити стабільність цін? Ні, це ж економічна згуба! Коли були б бездонні резервуари, проблема була б рішена. Але резервуари-цистерни — це мільйони долярів!

Рафінерії та хемічні підприємства, замість скорочувати продукцію, почали урізноманітнювати вироби. Частинно доповнили, а частинно перепроєктували устаткування так, щоб продукувати такі роди товарів, на які є попит. Одну частину року виробляли одного роду пальне, а другу частину — друге, а то й більше родів різних товарів.

Коли вже є необхідною така дезінтеграція продукції одного підприємства, то й проблема зберігання продуктів стає актуальною. Щоб постачати продукти на ринок протягом цілого року і, головно, щоб не відмовляти їх покупцям навіть коли їхні замовлення в певну пору року більші, як спроможність підприємства, необхідні резерви продуктів.

Резерви в нафтовій і хемічній індустрії переховуються в колосальних металічних цистернах-резервуарах. Ціна таких резервуарів надзвичайно висока. Зокрема, допікають ціни резервуарів для тих продуктів, які переховуються під високим тиском, як пропан і бутан. (Пальний та світильний органічний газ. При високих тисках — рідина, що в нормальних умовинах температури і тиску швидко перетворюється в газ. Уживається в містах, віддалених від газопровідних центрів).

У середньому, резервуари для пального будуються змістом на 50,000 бочок (майже 8 мільйонів літрів). Беручи під увагу пересічну ціну 10 долярів за бочку, ціна резервуару на 50,000 бочок становить 500,000 долярів. Фантастичний капітал, вкладений в резервуари пального, лежить пасивно.

У грудні 1952 року хемічна компанія в Іллиной почала працювати над створенням дешевших резервуарів для продажу. Перша спроба увінчалася частинним успіхом. Механічні кроти врилися на 300 стіп під землю і викопали тунелі в вапняковій верстві вмістом на 173,000 бочок. Конструкція цих тунелів була така, що пальне можна було держати в них під тиском. Однорідний, твердий і непроникальний для рідкого пропану, вапняк добре надавався для сховища.

Згаданий підземний резервуар в порівнянні з стандартним надземним мав свої вигоди: високий ступінь безпеки, дешеве утримання, мала площа і, нарешті, низький первісний кошт, що виносить приблизно 40 процентів кошту стандартного резервуару. Звільнення 60% пасивного капіталу було великим досягненням цього підприємства. Однак, проблема ще не була повністю рішена. Це лише рідкий випадок, коли вапнякова верства підходить близько до поверхні землі і, зокрема, коли ця верства достатньо груба, щоб в ній можна було копати тунелі.

Успішне закінчення першого підземного резервуару послужило поштовхом для інших підприємств. Трохи пізніше в Тексасі інженери одного нафтового підприємства винайшли цілком новий підхід до рішання проблем зберігання нафтових продуктів. В поодиноких околицях на узбережжях Мехіканської затоки є соляні верстви, грубина яких місцями доходить до 800 стіп. Пересічна глибина згаданої верстви 1,500 стіп. Соляна скала непроникальна для пального ідеально надається для побудови в ній сховища. Але як до тої верстви дістатися? 1,500 стіп — це не жарт! Це питання дало зародок нової ідеї, яка, після її здійснення, протягом трьох років принесла більйоновий дохід. Для чого добиратися до скали на такі глибини? Вертіти та вимивати водою печеру в соляній верстві значно легше та дешевше. І так, до цих соляних шарів було застосоване верчення. Коли середина грубини верстви була осягнена, процедура верчення була закінчена і нормальне оформлення діри було проведене. Все як в нормальному нафтовому колодязі.

Система рур, вміщених у центральній рурі, була сконструйована так, що одною рурою звичайна вода під високим тиском ішла до дна „колодязя". З дна, не маючи виходу, вода пробивалася соляною верствою до перфорації, зробленої на 200-250 стіп вище. Звичайно, проходячи соляною скалою, вода вимивала сіль і, насичена нею, виплиівала на поверхню. Постійний водомий збільшував підземну печеру, доки вода циркулювала.

Щоб соляною ропою не нищити ґрунт в околиці підземного сховища, помпи високого тиску форсували ропу в піскові верстви часто на 2,000-3,000 стіп під землею. Фактично дійсна причина форсування соляної ропи в підземелля двояка: охорона ґрунту, і головна причина — щадження водою. Пізніше ця сама вода потрібна для заміщення пального в резервуарі, бо, щоб затримати ту саму поємність резервуару, насичена соляна ропа найліпша.

Ось таким способом виготовлено сотки колосальних підземних резервуарів. Поємність деяких з них доходить до 500,000 бочок (80 мільйонів літрів).

Підземні сховища — один з найважливіших повоєнних винаходів інженерів Америки, що дає надзвичайні вигоди! Колись щоденні проблеми, як оксидація або експльозії, просочування і т. п., — це вже проблеми минулого. Майже вся праця, зв'язана з наповнюванням або спорожнюванням резервуару — це форсування пального через витискування соляної ропи на поверхню. Спорожнювання резервуару відбувається навпаки: соляна ропа під тиском форсує пальне на поверхню, заміняючи пальне в резервуарі.

Підземні сховища вживаються тепер не лише для пропану і бутану, але й для десятків інших рідких та газових хемікалій. Підземні сховища для пального і хемікалій — це сповнення мрії інженерів нафтової і хемічної індустрії. Фактично ціна резервуару обнизилася з 20 долярів до доляра на бочку. Низькі кошти конструкції резервуарів уможливлюють економічне зберігання та продаж легких вуглеводнів. Хоч ціна одної бочки пального легких вуглеводнів лише 1.68 доляра, підземні резервуари не тільки виплачуються, але й дають чистий прибуток в сумі одного доляра на бочку.

Перед винаходом підземних резервуарів легкі вуглеводні (пропан, бутан) влітку майже втрачали ціну, а взимі, коли попит був великий і ціна висока — ринок був пустий. Вигодами цього винаходу користуються не лише продуценти, але й перепродавці та споживачі. Підземні резервуари уможливили економічну продукцію та зберігання надвишки продукції, що інакше пішла б в дим. Раніше продукцію часто обнижували з недостачі резервуарів, тепер устаткування можуть працювати повною парою.

З погляду продуцентів значення винаходу підземних, дешевих резервуарів полягає в тому, що ця індустрія набуває можливість дальшого росту. Коливання цін пального устабілізоване і продукти стоять постійно до диспозиції покупця. Вкладені в земні глибини мільйони приносять величезний прибуток!

І. Черешня

СЕРЕД НІМЕЦЬКИХ ЗЕМЛЯЦТВ

Мюнхен. — Тут відбулись в днях 18-20 листопада 1955 року річні загальні збори координаційного центру 21 німецького землятцва, т. зв. „Фербанд'у дер Ляндсманшафтен". Ця організація важлива тим, що, об'єднуючи в своїх рядах кругло півтора мільйона членів, які рекрутуються з кількох мільйонів німецьких вигнанців із східніх теренів кол. німецького Райху, старається впливати на формування німецької східньої політики. В минулій каденції президентом „Фербанду" був балтійський барон і посол урядової фракції ЦДУ в Бонні Георґ фон Мантойфель-Шеґе, що, зокрема, цікавиться польсько-німецькими стосунками і проявляє в тому напрямі велику діяльність. Коли йде про його погляд на цілість східньоевропейської проблематики, він доволі вбогий, найкращим доказом чого є сумніви барона, чи українська справа взагалі є політичною проблемою. Коли ж іде про його наставлення до поляків та інших сателітів, то воно радше компромісове а в польських колах барон втішається навіть прихильністю.

Загальні збори попередила пожвавлена передвиборча кампанія, що закидала дотеперішньому президентові слабе заступлювання інтересів землятцв перед боннським урядом і підтримування Мантойфелем погляду Аденауера щодо конечности прийняття заарського статуту. Великі вигляди очолити землятцва мала кандидатура д-ра Ганса Коха під умовою, що він погодиться всеціло віддатись справам землятцв і зрезиґнує зі своєї праці як керівник „Остевропа-інституту". Коли ж на таку пропозицію проф. Кох не погодився, а голова судетського землятцва д-р Льоджман фон Ауен не погодився на виставлення своєї кандидатури, більшістю голосів перевибрано на наступний рік дотеперішнього президента барона Мантойфеля.

На підставі довшого спостереження праці і політики землятцв доводиться ствердити, що впливи їх радше меншають. Процес включення німецьких вигнанців в економіку Німецької Федеративної Республіки майже закінчений, а олоде покоління проявляє не велике зацікавлення працями Фербанду. Політична концепція землятцв, поза приверненням прав на стару батьківщину, далі не вийшла, а в ставленні проблеми притримується формально-державного стану з 1939 р. Внаслідок того нема землятцва німців з України, а є тільки: землятцво німців з Польщі, до якого включені німці з західніх українських областей; німці з Буковини включені до „Ляндсманшафт-Буковіна", а втікачі з центральних і східніх областей України входять до так званого „Шварцемеердойче". В „Ляндсманшафт дер Карпатендойче" об'єднані німці з закарпатської области України. Коли йде про особисті впливи в боннських урядах, на першому місці треба поставити т. зв. „бальтендойче" і „судетендойче". Перші в переважній більшості — атавістичні русофіли.

ВЕЧІРНЯ ПІСНЯ

Не треба самоти!..
Як золоті мости,
Хмарини над Дніпром,
Над голубим простором.
І десь далеко ти
З очима — тихим морем.
Тужливий чайки крик
Злетів на кручу... Зник,
Розвіявсь в далині
Вечірньою луною...
Ти в голубім вогні
Стоїш передо мною.
Хустина у руці,
Сльозина на щоці,
І палуба сумна,
Що в далеч одпливає...
Та знай: любов моя
Розлуки не приймає!
Знов прийде пароплав —
І шовковий рукав,
Як щастя білий стяг,
Твої піднімуть руки.
І в посмішці твоїй
Розтануть дні розлуки.

ТЕРЕНЬ МАСЕНКО

П'ЯТІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЗУАДК-у

(5)

Ред. В. Мудрий пригадує, що він заторкнув певні тези та напрямні для праці Суспільної Служби, на які інші дискутанти не звернули належної уваги. Проблема в тому, що за чужі гроші не можна робити всього і не можна на них будувати Суспільної Служби. На це треба мати свої гроші, а тих не вистачає, Саме над цією проблемою треба в першу чергу призадуматись.

Д-р В. Ґалан ствержує, що дискусія є інтересна та заторкує і більше або менше вияснює багато проблем. Все ж таки треба мати на увазі, що ці проблеми часто різні в різних місцевостях та з різних точок погляду. В різних містах є різні умовини для Суспільної Служби. Наводить ряд прикладів із практики такої Служби у Филаделфії. Справа своїх і чужих фондів незвичайно важлива. ЗУАДКомітет є українська самостійна організація і мусить базувати свою працю в першу чергу на жертвенности власного суспільства, але при цьому він використовує теж усі крайові та міжнародні можливості. В звітовому часі на понад п'ятимільйоновий бюджет ЗУАДК українська суспільність склала заледве одну десяту частину. Що можна було б зробити за ці гроші і як довго такий стан має тривати? Дискутант вияснює одну довірочну проблему, з якою його познайомлено у Вашинґтоні, себто про одне безпідставне зажалення на ЗУАДК, яке здивувало самі американські чинники. Дискутант знову підкреслює, що ЗУАДКомітет веде свою акцію та опікується і допомагає всім потребуючим українцям, без уваги на їх територіяльне походження, віровизнання чи політичні погляди.

Д-р Стахів нав'язує до згадки п. Батюка про поголоски щодо пляну получити пост голови з екзекутивним директором. Теж і до нього дійшли такі поголоски. Тому він уважає за вказане попередити, що таких змін не можна б перевести без зміни статуту, а зміни статуту з черги не можна б уже перевести на цьому зібранні, бо цього не передбачено в прийнятій програмі нарад. Друга проблема, на яку він хоче звернути увагу, це піднесена вже необхідність піти в громаду та вияснити їй усі проблеми і заінтересувати справами та працею ЗУАДКомітету.

Деякі дискутанти підносять церковну проблематику в допомоговій акції, але й звернули увагу, що ці справи не надаються на публічну дискусію.

Звіт Резолюційної Комісії

Предсідник зборів покликує до слова голову Резолюційної Комісії ред. Василя Мудрого, який стверджує, що ця Комісія працювала в складі: він сам, як голова, ред. А. Драган, як секретар, п. Гайвас і д-р П. Мірчук, як члени. Обрані до тієї Комісії ще д-р Сендзік і п-ні Бурачинська неприявні на зборах. Комісія в повній згоді опрацювала проєкт резолюцій, які, не зважаючи на свою стислість і скупість слів, охоплюють цілість найбільш актуальних проблем ЗУАДКомітету.

Ред. А. Драган відчитує текст запропонованих резолюцій.

Резолюції

П'яті Загальні Збори Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, що відбулися у Филаделфії в готелі Белвю Страдфорд в суботу, 12-го листопада.

I

Тому, що Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК) упродовж десяти років своєї харитативної діяльности виконав історичну працю та добився величезних успіхів у допомоговій, правно-оборонній і переселенчій ділянках, і

тому, що потреби на продовження і постійне дальше скріплення та розгортання тієї діяльности в сучасному і майбутньому є наявні, і

тому, що цю працю виконано в першу чергу завдяки прихильній поставі та активній підтримці і співпраці збоку загалу американсько-українських громадян,

П'яті Загальні Збори ЗУАДКомітету постановляють та доручають новообраній Раді та Екзекутиві:

1. Докласти всіх зусиль та використати всі існуючі кожночасно можливості для дальшої і всебічної розбудови і скріплення ЗУАДКомітету в найкращому інтересі цієї країни, українського народу і всього миролюбного людства та зокрема в інтересі тисячів українських жертв другої світової війни і її наслідків;

2. Докласти зокрема всіх зусиль та використати всі можливості для завершення переселенчої акції і запевнення, розгорнення та стабілізації постійної опіки і допомоги всім тим, що такої опіки і допомоги потребують або можуть потребувати, без уваги на їх походження, місце перебування, політичні переконання і церковну приналежність;

3. Закликати весь американсько-український загал стати одностайно і теж і тепер й у майбутньому всіма своїми силами і засобами підтримати морально і матеріяльно ЗУАДКомітет і кожночасні його акції.

II

Тому, що деякі міжнародні політичні події в останніх часах виявили можливість та загрозу евентуального повторення суперечних усім найосновнішим засобам людяности і цивілізації практик примусової репатріяції в різних формах і видах, і

тому, що в останніх часах комуністичний тоталітарний режим та уряд Совєтського Союзу і режим та уряди його сателітів повели і ведуть свою мораль-терористичну акцію для захоплення в свої руки тих жертв їхніх режимів, які опинились по цей бік залізної заслони,

П'яті Загальні Збори ЗУАДКомітету постановляють і доручають обраній ними Раді та Екзекутиві:

1. Пильно слідкувати за розвитком справи і загрози примусової репатріяції втікачів з-поза залізної заслони та всіма силами, засобами і впливами протидіяти тій загрозі;

2. Якнайрішучіше протидіяти терористично-пропаґандивній акції совєтського „Комітету за возвращеніє на родіну", хоча вона досі — завдяки незахитаній важкими обставинами високій моралі та завдяки свідомості була безуспішна серед української еміґрації.

III

Тому, що кожна масова акція, а харитативна зокрема, може мати більший, кращий і повніший успіх в обставинах відповідної її координації, і

тому, що кожна харитативна акція повинна базуватись виключно на аполітичних гуманітарних засадах, —

П'яті Загальні Збори ЗУАДКомітету доручають Раді й Екзекутиві продовжувати та скріплювати дотеперішні заходи для відповідної координації всіх харитативно-допомогових

V КОНФЕРЕНЦІЯ ЗАКОРДОННИХ ЧАСТИН ОУН І ЇЇ ПОСТАНОВИ

Як подає часопис „Шлях Перемоги" (чч. 47-48), у квітні місяці ц. р. відбулася V Конференція Закордонних Частин О. У. Н., пленарні засідання якої провадилися на американському й европейському континентах. Конференційні комісії узгіднили й оформили постанови Конференції у вересні місяці ц. р. Предметом нарад Конференції були ідеологічно - програмові, політичні й організаційні справи. Нижче подаємо найголовніше з постанов, ухвалених на цій Конференції:

Конференція ЗЧ ОУН вважає, що ідеологічні й програмові заложення українського націоналістичного руху вимагають на теперішньому етапі розвитку дальших доповнень і уточнень, які повинен винести черговий Великий Збір ОУН. Конференція стверджує, що „українська націоналістична ідеологія зродилася з духовости української нації... а не з наслідування чужинних ідеологій... стоїть на позиціях ідеалістичного світогляду, протиставиться всім матеріялістичним напрямкам, зокрема накидуваному українській нації марксизмові і змагається за ідеал християнської України. Разом з тим „ОУН вважає справу віри кожної людини справою її сумління."

Ідеологія націоналістичного руху, — читаємо в постановах, — ставить у центрі своєї системи ідею нації, її незалежности і свобідного всебічного розвитку всіх її сил у самостійній державі, в рямцях справедливого соціяльного ладу. Нація, а не кляса є підметом історії людства. Тому тільки забезпечення свободи всіх націй, виявлене побудовою системи вільних і самостійних національних держав, уможливлює здоровий хід людської історії... Українська Самостійна Соборна Держава є необхідною передумовою вільного розвитку української нації... Вимога пошани свободи і гідности людини належить до основних засад українського націоналізму.

В постановах Конференції окремо зазначено: „На теперішньому етапі в ОУН зобов'язують „Програмові Постанови", прийняті III Надзвичайним Великим Збором ОУН в серпні 1943 року, уточнені та доповнені Конференцією ОУН на Українських Землях в червні 1951 року, що й було стверджене III Конференцією ЗЧ ОУН в квітні 1951 р. Розвиток життя і новий досвід ставлять вимогу переглянути програмові постанови, їх уточнити і доповнити. Такий перегляд започаткувала Конференція ОУН на Українських Землях в червні 1950 р. а III Конференція ЗЧ ОУН відмітила необхідність дальших доповнень, що належить до компетенції чергового Великого Збору ОУН". В питанні державного ладу, — сказано далі в постановах — Конференція ОУН в 1950 р. прийняла уточнення, що ОУН бореться за демократичний порядок в УССД.

Конференція ствердила, що в постановах III Надзвичайного Великого Збору ОУН та в інших зобов'язуючих програмових постановах ОУН не прийнято концепції соціяльного устрою, окреслюваного терміном „безклясове суспільство", а в справах колгоспів і землеволодіння Конференція ОУН на Українських Землях в 1950 р. прийняла рішення про цілковите знищення колгоспної системи та про безплатну передачу землі селянам.

В питаннях зовнішньої політики Конференція визнає концепцію революційно - визвольної боротьби проти московсько-большевицького імперіялізму за суверенну українську державу і ставить в основу цієї боротьби орієнтацію на власні сили українського народу, одночасно доцінюючи значення сприятливої міжнародної ситуації та наявність союзників, в першу чергу в особі поневолених народів, готових протиставитись всякому російському імперіялізмові та відректися від зазіхань на землі й незалежність сусідніх народів.

У відношенні до ЗДА в постановах Конференції сказано: „Поскільки ЗДА відіграють домінуючу ролю в протиставленні західніх держав наступові большевицького імперіялізму і, як найбільша мілітарна сила, можуть відігравати передову ролю у майбутній розгрі між свободолюбними народами і російсько - комуністичним бльоком, завданням зовнішньо - політичної роботи всіх українських самостійницьких сил є невтралізувати впливи московсько-імперіялістичних кіл на політику уряду ЗДА, і наставляти його, як теж загальну опінію ЗДА, прихильно до визвольної боротьби поневолених народів, зокрема України".

В постановах Конференції стверджено, що „для успішного ведення властивої зовнішньої політики потрібна загальнонаціональна репрезентація, якої немає в українському політичному житті закордоном", а тому „надалі актуальним є питання національно - політичного центру закордоном, який діяв би на засадах непохитної самостійницької визвольної політики".

В питаннях української внутрішньої політики Конференція схвалила: не послаблювати боротьби з большевицькою аґентурою та комуністичними впливами; поборювати т. зв. „непередрішенство"; всебічно скріплювати фронт оборони і розвитку української національної культури, підтримуючи українських самостійницьких діячів науки та культури і допомагаючи їм у їхній праці морально і матеріяльно.

Далі в постановах Конференції засуджено „намагання деяких українських політичних груп використовувати церковні організації для вузько-партійних інтересів", а також стверджено потребу „об'єднання українських політичних самостійницьких сил". Щоб усунути шкідливі наслідки надмірного роздріблення національних сил, Конференція „обстоює потребу організування національних громад" в одній місцевості чи в більшому обширі поселення українців. А в поодиноких країнах поселення українців, сказано в постановах Конференції, „повинна діяти одна загальноукраїнська централя".

Окрему увагу в постановах присвячено справам молоді та її виховання і вишколу, праці серед жінок в напрямі їх активізації на суспільно - громадському секторі, а також молоді, народженій і вихованій поза батьківщиною.

На Конференції вибрано нові керівні органи ЗЧ ОУН: на Голову Проводу вибрано Степана Бандеру, а на членів Проводу — Степана Ленкавського та Ярослава Стецька; також вибрано сім членів Головної Ради та по три члени Головного Суду і Головної Контролі ЗЧ ОУН.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Зустріч Зборівців в Ню Йорку.

В суботу, 15 жовтня ц. р. відбулася в Ню Йорку в залі Українського Народного Дому Традиційна Спільна Вечірка — Зустріч Зборівців Ню Йорку, Филаделфії, Пасейку, Трентону й інш.

З рамени Проводу Зборівського Допомогового Комітету в Ню Йорку, що влаштував згадану зустріч, д-р Теодор Хом'як відкрив святочну частину, вітаючи громадян Зборівщини.

Приїхали на зустріч з Филаделфії д-р Ілля Макух, інж. О. Стойкевич, п-ні М. Процикова, п. Микола Бута і ін. Була також численно заступлена околиця Пасейку з п. п. Вол. Познахівськими та проф. І. Рудакевичем на чолі, як також Трентон й інші міста. Д-р Т. Хом'як відчитав також привітання, що їх надіслали такі громадяни Зборівщини: о. дек. Гаврилишин, о. Р. Ганас, п. д-р А. Жуківський з дружиною з Норт Дакоти, п. І. Щебльовський з Шикаґо, п. О. Захарчук, д-р Кос з дружиною й інші.

Товстмастером Вечірки - Зустрічі був дир. Гр. Лучанко.

П. І. Щебльовський з Шикаґо прислав разом з привітальним письмом $5 на цілі З. Д. К. Так само п. О. Захарчук $3.50. Треба підчеркнути виступ маленької доньки п-ва Володимира і Теодозії Коверків з деклямацією настроєвого віршика В. Лепкого „І в мене був свій Рідний Край".

Д-р І. Новаківський виголосив промову, закликаючи присутніх до пожертв на цілі З. Д. К. Потім п. Оксана Кіндратів і п. М. Бута з Филаделфії перевели збірку на залишенців в Европі, яка разом з надісланими з привітами принесла $64.35. На цю суму зложилися такі пожертви: по $5: П. Нуся Кос з Пасейку, І. Щебльовський з Шикаґо, Микола Гуральний з Ню Йорку; О. Захарчук $3.50; по $3.00: д-р І. Новаківський, В. Чехович; по $2.00: М. Коковський, О. Маланчук, пп. Володюки, М. Бута; по $1.00: Максим Паньків, Микита Паньків, Анна Олива, Іван Заяць, Євгенія Чума, Осип Кіндратів, Башуцький, І. Новосельський, В. Познахівський, П. Мартюк, І. Мартинів, І. Рудакевич, М. Процикова, д-р І. Макух, Т. Демчукова, Андрій Н., Т. Січкоріз, Ст. Скоцко, І. Шперналь, Фредина, Дякович, Верук, Д. Ксьондзик, В. Заяць, Андрусишин, М. Барановський, мґр. С. Сосенко, Склепкович, М. Романів. Дрібними $1.85.

За видатну допомогу в улаштуванні вечірки — Зустрічі треба висловити признання пані Євдокії Мартинів та п. Ів. Варанецькому, Осипові Кіндратів і Вол. Заяцеві. Під теперішню пору З. Д. К. складається з таких осіб: Максим Паньків, голова; д-р Т. Хом'як, містоголова; Богдан Чехович, скарбник; Осип Маланчук, секретар; Іван Варанецький, Осип Кіндратів, Волод. Заяць і Євдокія Мартинів, члени.

О. М.

Ембридж. Па.

Листопадова Академія.

В останню неділю місяця листопада ц. р. Українська Православна Парафія св. Володимира Вел. влаштувала в себе традиційне Свято Листопада. Після панахиди у церкві, відбувся в параф. залі одногодинний концерт з дбайливо уложеною програмою. Церковний хор, під орудою п. Івана Ґося, мол., відспівав у першій частині три пісні, а саме: „За тебе, Україно" — В. Людкевича, „Їхав стрілець на війноньку" — М. Гайворонського та „Вистра вода" — Ярославенка. У другій частині виступив дитячий хор Недільної Школи, 22 особи, що теж під проводом п. І. Ґося відспівав три народні пісні, а саме: „Віє вітер", „Стоїть явір над водою", та „Гей, на горі там женці жнуть". Дзвінкі, гарно вишколені дитячі голоси дали приявним багато радости, приємности і надій. — З черги церковний хор проспівав ще три пісні: „Коби скорше з гір Карпатів" — Ю. Кириченка, „Ой, чогож ти зажурився" — Ярославенка та врешті „Живи Україно", М. Гайворонського.

Пісні були переплітані деклямаціями дітвори та молоді.

Вступне слово та реферат мав парох громади, прот. М. Федорович, а закінчив Академію подякою голова парафії, п. Іван Гарбінський. Перед закінченням програми звернувся з гарячим закликом до приявних голова відділу УККА при парафії св. Володимира невтомний громадянський працівник Ембриджу, п. Михайло Шибінський. Закликував до посилення збірки Народного Фонду, спеціяльно в розпочатій в нас кампанії на 1956 рік. За попередні роки збірка на Н. Ф. йшла тут добре. Інший відділ УККА існує теж при другій українській парафії, під проводом п. Осипа Литвина, який теж знаменито вив'язується зі своїх завдань. Що головне — оба відділи, як і їхні провідники, працюють у великій згоді, і коли треба, тісно співпрацюють на ширшій громадянській платформі.

Оба згадані громадяни займають видайні місця у відносних Відділах УНСоюзу в Емебридж, як теж у питсбурґській Филії У. К. К. А., веденій від ряду літ здібним і українській справі — відданим уроженцем Питсбурґщини, п. Михайлом Комічаком.

Чистий дохід із добровільних датків при вступі на згадану Академію, в сумі 30 дол., переслано до ЗУАДК, на фонд інвалідів, а збірку в часі обидвох Богослужень у церкві, в сумі 65 дол., переслано — через Консисторію УПЦеркви в ЗДА, на Фонд вдів і сиріт із наших визвольних змагань.

Цього року такі громади в Питсбурґщині влаштували в себе традиційні Листопадові Академії: Відділ УККА в С. С. Питсбурґ, Відділ УККА та парафія Преч. Діви Марії в Мікізракс, Українська Православна Парафія в Батлер - Линдора, Па., та Ембридж.

Чи не замало, як на „сильну" колись Питсбурґщину? Де решта великих наших громад? Чи не сказати б за Тарасом Шевченком: „Було колись"... у Питсбурґщині...

кор.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою і радіом)

„ЛЬВІВСЬКІ БУДНІ"

Під таким заголовком читаємо в „Правді" (11 листопада) нотатку: „В книгарнях і кіосках „Союздруку" продається новий довідник „Львів". І хоч ця книжка вийшла недавно, багато чого в ній уже перестарілось. Винне в цьому не видавництво, а бурхливе нове життя..." Далі автор нотатки подає ті зміни, що їх принесло „нове бурхливе життя". І так, „тролейбусна лінія Центр — Стрийське шосе закінчується біля автобусного заводу... на вулиці Леніна закінчується будова нового кінотеатру. В місті багато новобудов. В районі вулиці Турґенєва (?) височіє будинок школи-десятирічки. Викінчують будинки для робітників заводу „Львівсільмаш", холодокомбінату та інших підприємств. До міста підведено нову лінію газопроводу, якою подаватимуть прикарпатський газ..."

А як би справді виглядало життя у Львові, коли б не був він окупований і визискуваний?..

„НОВІ ПІСНІ НА ЦІЛИНІ"

Кореспондент „Правди" Муканов у статті під цим заголовком пише (9 листопада ц. р.) про старого казаха-акина (народного поета) Азербаєва, який народився в убогій родині в Казахстані і від зорі до зорі під палючим сонцем пас вівці. Ще малим хлопцем склав він свою першу пісню „Жайворонок", в якій звертається з скаргою до цієї пташини на свою гірку долю. „Тепер, — пише Муканов, — з величезним захопленням прославлений акин співає про щастя визволеного большевиками казахського народу". А особливо щасливим зробився старий акин після того, як Хрущов наказав „освоювати" в Казахстані цілинні землі. З тої нагоди склав він нову пісню — „По степу пливе мед". Цю пісню, пише кореспондент „Правди", почали співати тепер в безкраїх степах Казахстану „молоді цілинники".

Отак вирваних з рідних осель, кинутих на пустинні землі, голодних і холодних хлопців і дівчат переконують совєтські поети, що живеться їм з медом...

ЛІКУВАЛЬНІ ДЖЕРЕЛА В ДОНБАСІ

Як подає „Правда" з 23 листопада, в селі Весела Гора, Верхньо-Теплівського району і в Станично - Луганському районі на Донбасі відкрито нові джерела мінеральних вод. Кілька років тому мінеральні джерела виявлено в Старобільську і Ворошиловграді. В цих містах побудовано водолікарні для місцевого населення.

„ТАРАС БУЛЬБА" — ЗНОВУ НА СЦЕНІ

За життя М. Лисенка його опера „Тарас Бульба", як відомо, в театрі виставлена не була. Уперше виставлено цю оперу в Харкові в 1924 році. В 1937 р. цю оперу совєтська критика засудила, і від того часу її не виставляли. „Правда" з 14 листопада містить рецензію композитора К. Данькевича на поставу „Тараса Бульби" в київському театрі ім. Шевченка, що відбулася в листопаді цього року. „Цей театр, — пише рецензент, — ставши на правильний шлях очищення опери від механічно внесених в неї епізодів, що перекручували її патріотичний зміст, наблизив нову її редакцію до задуму Лисенка. Значну допомогу театрові подали поет М. Рильський, що звільнив лібретто опери від неоправданих архаїзмів, і композитори Л. Ревуцький та Б. Лятошинський, що написали кілька цікавих епізодів і інструментували оперу".

Отже, „Тараса Бульбу", після відповідної обробки в дусі „совєтського патріотизму", реабілітовано і до вжитку цензурою дозволено.

БУДИНКИ „КУЛЬТУРИ" НА ДОНБАСІ

Ось що пишуть про них шахтарі в своєму дописі до „Радянської України" з 16-го жовтня:

„... Будинок культури в селищі Перемога здалеку біліє своїми білими колонами. Але, як виявляється, вхід у нього відкривається тільки комісіям та представникам. Чому? — „Причин багато, — чуємо пояснення. — Та й недоробок чимало". — Кімнати, спортзалі, бібліотеки, читальні не обладнані, сотні тисяч карбованців, витрачених на це — не використані. Кіноапаратура, радіоприймачі, маґнітофони, радіоли — все це стоїть без діла. Культурне обслужування жителів селища зводиться до організації танцювальних вечорів, зрідка — кіносеансів... Фасад будинку культури в селищі Димитрово „оздоблює" величезна жовтобура пляма. То просочилась іржава вода з ринв. Залізний дах лежить просто на фігурних колонах веранд. У приміщенні годі знайти справний кран чи зливне пристосування. „То не наше діло. Такий проєкт", — каже нам керівник будинку т. Васильєв. — „А чого паркетна підлога в більярдній поповзла?" — „Може туди занесли важкий стіл. Я важу 90 кілограмів, і мене підлога витримує", — арґументує тов. Васильєв..."

Одним словом, велика культура в тих будинках „культури", тільки техніки ще бракує...

УКРАЇНКА ЖІНКОЮ ДИРЕКТОРА ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ АЛЯСКИ

З далекої півночі прийшла спізнена вістка, що в Селдовії на Алясці відбулося вінчання п. Роксоляни Скобельської з Гаролдом Е. Померой, директором територіяльного департаменту цивільної оборони Аляски з головною кватирою в Джуно. Г. Е. Померой, це американець, ветеран другої світової війни, був довгий час стаціонований у Відні. Походить з шляхетської родини з Девоншир в Англії. Панна молода це дочка бл. п. о. Льва Скобельського, пароха Старих Кут на Гуцульщині й онука пароха села Горуцько, коло Мединич, що його в першій світовій війні вивезли москалі, як закладника, до Росії. Дідусь і батько молодої були відомими громадськими діячами в старім краю. Через них молода посвоячена з родинами Паньківських, Раків, Хотинецьких, Шанковських та ін. Мати молодої, уроджена Ших, а баба її була дочкою письменника Миколи Устияновича. Через маму посвоячена з родинами Бобикевичів, Слюсарчуків, Галущинських, Лісікевичів, Плешкевичів, Черлюнчакевичів, Арданів, Горошків, Вачинських, Дудриків та багатьох інших.

Часопис „Анкорейдж Дейлі Таймс" повідомляє, що молоді приїхали на Аляску перед шістьма літами, як піонери на поселення (гомстеди) в Медвежій Затоці, в Заливі Кечімейк, недалеко містечка Гомер, П. Роксоляна Скобельська закінчила у Відні середню школу в монастирі св. Сіону і на віденськім університеті студії східних мов (турецької, японської та інш.), володіє свобідно французькою, англійською і німецькою мовами і була часто перекладачкою американців при їх поїздках по таборах переселених осіб в Австрії. Як перекладачка відзначалася сердечним ставленням до земляків в таборах. Треба сподіватись, що вона не забуде свого роду і буде надалі служити своїм знанням українській справі.

М. Д. В.

Хроніка українського життя

В Італії

НАДАННЯ ПОЧЕСНИХ ДОКТОРАТІВ УВУ ТРЬОМ ІТАЛІЙЦЯМ

В Українській папській колеґії ім. св. Йосафата в Римі 28 10 ц. р. відбулася урочиста церемонія надання почесних докторатів Українського Вільного Університету трьом визначним італійським ученим і громадським діячам, заслуженим приятелям України, а саме: колишньому амбасадорові й голові Товариства Італійсько - Української Приязні проф. Амедео Джянніні; старому й вірному приятелеві української визвольної справи, колишньому послові д-рові Енріко Інсабато та генеральному інспекторові і керівникові закордонних радіопередач при президії ради міністрів д-рові Джільберто Бернабеі.

Відкрив церемонію Апостольський Візитатор архиєпископ Іван Бучко короткою промовою, в якій з'ясував значення УВУ для української культури та науки. Потім ректор УВУ проф. Іван Мірчук у своєму слові відзначив наукові й дидактичні досягнення УВУ за час свого 34-річного існування та його сучасні наукові завдання і з'ясував заслуги трьох наших італійських приятелів для української справи, зослуги, за які УВУ їх відзначує найвищим академічним почесним титулом. Після того проф. Василь Орелецький відчитав зміст дипломів і вручив їх трьом почесним докторам. Членом делеґації УВУ на цю церемонію був також проф. Юрій Бойко.

Новий почесний доктор УВУ д-р Джільберто Бернабеі дав, з рамени підсекретаріяту преси й інформації при президії ради міністрів, обід у честь мюнхенських гостей в готелі „Амбасадорів".

Про церемонію обширний комунікат подала італійська радіовисильна в різних мовах, в тому і в українській, а так само й деякі пресові аґенції.

В. Ф.

зусиль американських українців на загально-національній позапартійній базі.

Крім того, Резолюційна Комісія пропонує вислати привітальну телеграму президентові Айзенговерові, який саме повернувся з лікарні, як теж телеграми з подякою Державному Департаментові і всім тим американським та міжнародним установам та агенціям, з якими ЗУАДКомітет працює та співпрацює.

Усі запропоновані Резолюційною Комісією резолюції та рекомендації Загальні Збори схвалили одноголосно.

Після короткого продовження дискусії на заторкнені вже теми, предсідник зборів покликує до слова голову Номінаційної Комісії, ген. Олександра Загродського, який виясніює:

Номінаційна Комісія мала найтрудніше завдання і працювала довго та остаточно устійнила список кандидатів на членів Дирекційної Ради, але могла це зробити тільки із рівночасним збільшенням кількости членів Ради з передбачених статутом 27 до 36. Звітодавець гаряче рекомендує щоб цю пропозицію одобрити, бо вона дасть потрібний балянс у новій Управі.

Секретарка Комісії, п-ні Павлина Різник, відчитує список запропонованих кандидатів.

Ред. В. Мудрий вважає, що в такій ситуації, як пропонується більшу кількість членів Управи, ніж її передбачає статут, необхідно в першу чергу перевести відповідну зміну статуту і на це ставить конкретний внесок.

А. Батюк вважає, що це було б нелегально, бо в порядку нарад не передбачено жадної зміни статуту.

Ред. І. Кедрин-Рудницький погоджується з думкою п. А. Батюка.

Ред. Мудрий вважає, що Загальні бори є найвищою інстанцією і вони можуть ухвалити кожну зміну, якщо вважають її за потрібну та корисну для організації.

А. Батюк обстоює своє становище та відчитує відповідне місце із статуту.

Ред. Тарнавський піддає думку, щоб збори вибрали таку кількість членів Дирекції, яку передбачає статут, а інші члени можуть бути кооптовані.

Д-р Стахів, як предсідник, силою свойого уряду заряджує перерву та доручає Номінаційній Комісії приготовити такий список кандидатів до Дирекції, який відповідав би постановам статуту.

Після перерви Номінаційна Комісія пропонує на членів Дирекційної Ради таких кандидатів, що їх опісля збори вибирають однодушно або більшістю голосів: д-р Володимир Ґалан, ген. Олександер Загродський, д-р Матвій Стахів, Дмитро Галичин, Антін Батюк, Олена Лотоцька, Павлина Різник, Роман Слободян, Іван Харамбура, Іван Кедрин-Рудницький, Катерина Пелешок, Антін Драган, Михайло Пізнак, Василь Мудрий, Василь Довгань, Іванна Бенцаль, д-р Осип Андрушків, Теофіль Бак-Бойчук, д-р Петро Мірчук, Степан Куропась, Тарас Шпікула, Катерина Гульчій, Панас Панасюк, Андрій Шекерик, Роман Шраменко, Дмитро Василащук, Олександер Галелюк.

Вибором членів Дирекційної Ради вичерпано порядок нарад Загальних Зборів, які формально закінчив коротким словом предсідник д-р Стахів, після чого відспівано гимн „Ще не вмерла Україна"..

Наступного дня, в неділю 13-го листопада, відбулися інавґураційні наради новообраної Дирекційної Ради, що вибрала з-поміж себе нову Екзекутиву в такому складі: д-р Володимир Ґалан — голова; д-р Матвій Стахів, адв. Михайло Пізнак, Олена Лотоцька — заступники голови; Павлина Різник — секретарка; Іван Харамбура — касир; Василь Мудрий — екзекутивний директор. Контрольна Комінія: ген. Олександер Загродський, Роман Слободян, Катерина Пелешок, Іван Кедрин-Рудницький, Василь Довгань.

(Кінець)

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ В „СВОБОДІ"

Адміністрація „Свободи" повідомляє, що йдучи на зустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціна оголошення залишається така сама, як і в попередніх роках: 2 доляри за 5 рядків, та більше, відповідно до величини оголошення а саме: 1 цаль через одну шпальту $2.00; 1 цаль через 2 шпальти $3.50; 1½ цаля через 2 шпальти $4.50; 2 цалі через 2 шпальти $6.00; 3 цалі через 2 шпальти $10.00; 4 цалі через 2 шпальти $15.00; 5 цалів через 2 шпальти $18.00; 6 цалів через 2 шпальти $22.00. Треба сподіватися, що загал нашого громадянства використає цю нагоду, щоби передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „Свободи" та відповідний зміст збільшеного святочного числа надають таким побажанням окремої вартости і значення. Зголошення святочних побажань, разом з грошевою оплатою, можна надсилати найпізніше до 31-го ГРУДНЯ Ц. Р.

НАСТОЯТЕЛЬ І ДИРЕКЦІЯ СВЯТО - ТРОЇЦЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ПАРАФІЇ в ДІТРОЙТІ, МИШ.,

повідомляє, що

УРОЧИСТО-РІЗДВЯНІ БОГОСЛУЖБИ в ЦЕРКВІ

при 7129 Normile, Dearborn, Mich., One Block West of Wyoming near W. Warren

відбуватимуться в слідуючі дні й години:

6-го січня 1956 р. п'ятниця — Навечеріє Різдва Христового. Кутя. Служба Божа 10 год. рано.

6-го січня 1956 р. п'ятниця — Всенічна відправа 7 год. веч.

7-го січня 1956 р. субота — Різдво Христове. Служба Божа 10 год. рано.

7-го січня 1956 р. субота — Всенічна відправа 7 год. веч.

8-го січня 1956 р. неділя — Другий день Свят. Служба Божа 10 год. рано.

9-го січня 1956 р. понеділок — Третій день Свят. Служба Божа 10 год. рано.

13-го січня 1956 р. п'ятниця — Всенічна відправа перед Новим Роком 7 год. веч.

14-го січня 1956 р. субота — Новий Рік. Служба Божа 10 год. рано.

14-го січня 1956 р. субота — Всенічна відправа 7 год. веч.

15-го січня 1956 р. неділя — Служба Божа 10 год. рано.

18-го січня 1956 р. середа — Навечеріє Богоявлення. Голодна Кутя. Служба Божа й Водосвяття 10 год. рано.

18-го січня 1956 р. середа — Всенічна відправа 7 год. веч.

19-го січня 1956 р. четвер — Богоявлення. Водохреща. Йордань. Служба Божа 10 год. рано.

(Під час всіх Богослужб — спів Колядок).

22-го січня 1956 р. неділя — Свята спільна Вечеря в церковній залі з висвітленням релігійного фільму „Я є Світло" 4 год. веч.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЧЛЕНАМ І ВІДДІЛАМ У. Н. СОЮЗУ

Зближається кінець року, а тимсамим і цей час, коли то У. Н. Союз робить підсумки своєї цілорічної праці, та переводить замкнення всього діловодства. Тому, щоб уможливити головній канцелярії У. Н. Союзу поробити замкнення на час, прохаємо членів сплатити свої вкладки відділовим секретарям, а секретарів прохаємо прислати цього місяця членські вкладки скорше ніж це звичайно буває. Виказн і рахунки за місяць грудень вже вислані всім відділам з виїмком тих, які не заплатили вкладок за місяць листопад. Зокрема, звертаємо увагу цих відділів, які звичайно спізнюються з присилкою вкладок, прислати хоча тепер у місяці грудні всі належитості на час, так, щоб головна канцелярія могла дістати всі вкладки не пізніше як 28-го грудня. Щоб вкладки були зачислені на конто 1955 року, головний касієр мусить депонувати їх в банках не пізніше як до полудня 30-го грудня. Відділи, які не пришлють вкладок на час, будуть подані як довжники в річних і конвенційних звітах.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ У.Н.СОЮЗУ

● РОЗШУКИ ●

Пошукую стрия Сокирку Івана, який походить зі села Манастирець р-н Журавно, пов. Жидачів. У 1929 р. він був у Йонкерс, Н. Й.. Хто б знав про нього, або він сам, прошу подати мені його адресу. Пошукує за ним його брата син. Моя адреса: Iwan Sokyrka, 294 Granthan Ave., St. Catherines, Ont., Canada.

Пошукую Зенона БАНДУРУ з села Бенева, пов. Золочів, який виїхав до Канади. Прошу писати на адресу:

IVAN PITUSZEWSKI
120 Van Block Ave., Hartford, Conn. — USA

Канадійські часописи прошу про передрук.

Микола ПРОКОПЧУК, син Михайла шукає своїх Братів і Знайомих з села Олігриди, повіт Товмач, воєв. Станиславів, Зах. Україна. Прошу писати на адресу: Nykola Prokopczuk, 727 N. Hoyne Ave., Chicago 22, Ill. Заграничні часописи прошу передрукувати.

Іван КРАВЕЦЬ, син Івана й Розалії зі села Коростенько, коло Хирова, пов. Добромиль, Галичина, пошукує братів і сестер **Василя, Ілька, Гриця** і сестер **Фединю, Ганусю і Юльку.** Правдоподібно одружені, прізвищ по чоловікові не знаю. Також пошукую їх дітей. З давних адрес, відповіді нема, ані листи не повертаються.

JOHN KRAWEC
114 Smithsonian Street
Girard, Ohio — USA

Заграничні часописи прошу передрукувати.

ЗАКЛИК КоДУС-у

Комісія Допомоги Українському Студентству (КоДУС) вступає цього року в 10-ий рік своєї відновленої в еміграції діяльности. Це відновлення вона завдячує нині вже покійним професорам З. Кузелі, С. Храпливому і Р. Димінському.

Минулого року щедрі пожертви заокеанського громадянства дозволяли нам вшанувати пам'ять довголітнього голови КоДУС-у, проф. З. Кузелі створенням стипендії його імени для студентів українознавства.

У цьому ювілейному році КоДУС задумує поставити живий пам'ятник обом співзасновникам КоДУС-у на чужині, визначним громадянам, професорам високих шкіл, великим друзям молоді та її допомогових і виховних організацій, між ними Пласту і КоДУС-у, **проф. д-рові інж. Євгенові Храпливому і проф. інж. Романові Димінському.** Іде про розбудову й поповнення Стипендійного Фонду їхнього імени, що створений був у 1951 р. і досі досягнув 34,761 фр. Фонд цей призначений для студентів економічних ділянок, у яких заслужені покійні своїми невсипущими зусиллями, великими знаннями і живим запалом назавжди записали свої імена золотими літерами й здобули право на повсякчасну вдячність нашого громадянства.

У своєму почині КоДУС розраховує на допомогу численних друзів покійних і всіх тих, хто пов'язані з покійними нитками спільноти ділянок праці і єдности зацікавлень: інженерів-економістів, кооператорів і працівників сільського господарства, приятелів молоді та її вихованників. Саме тому на прохання КоДУС-у погодилися підтримати його акцію та дати підписи представників своїх управ під нашим зверненням УВУ, УТІ, Пласт, Товариство Українських Інженерів і Товариство Українських Кооператорів. КоДУС звертається насамперед до членів цих товариств і організацій з гарячим проханням спричинитися особистими датками до поповнення стипендійного фонду і своїми впливами підтримати пропаґандивно нашу акцію серед кола своїх друзів і знайомих, які може не всі належно із заслугами покійних ознайомлені і не всі розуміють важливість мети нового почину КоДУС-у. Цією метою є створення виставальних стипендій для студентів економічних наук, які б не тільки вивчали свою ділянку, а й одночасно присвятили б себе під керівництвом професорів українських високих шкіл спеціяльній економічній проблематиці, яка має або матиме значення для кращого майбутнього нашої Батьківщини.

В надії, що звернення КоДУС-у й інших установ і організацій знайде стократний відгомін у завжди чутливої на заклики до дій загально - національного значення нашої політичної еміґрації, Комісія Допомоги Українському Студентству кличе до Вас: допоможіть всіма засобами у створенні живого пам'ятника професорів Храпливого і Димінськогоф

Особисті пожертви або зібрані на підписні листи гроші прохаємо надсилати на такі адреси:

Selfreliance (New York)
Federal Credit Union,
68 E. 7th St., New York, N. Y.

(з дописком на окремій картці, КоДУС 643 фонд) або:

Eng. Jaroslaw Komarynskyj
12138 So. Wallace Avenue
Chicago 28, Ill.

а в Канаді на адресу:

Prof. Dr. Eugen Wertyporoch
237 Brunswick Avenue
Toronto 4, Ont.

Комісія Допомоги Українському Студентству.

НА ФРАНЦУЗЬКО-ЕСПАНСЬКОМУ КОРДОНІ В МАРОККО

Після заворушень в горах Ріфф у Марокко замкнено шляхи між еспанською і французькими територіями і посилено військову охорону на кордоні, щоб не дати можливости повстанцям переходити з однієї території на другу.

„Величезні успіхи" і відстаючі райони і навіть області

На нараді партійних і радянських робітників України, що відбувалась 30 і 31 листопада в Києві, відзначено „величезні успіхи" в розвитку сільського господарства і заповіджено довести в 1960 р. продукцію збіжжя до 2,122,000,000 пудів, збільшити в порівнянні з 1954 р. продукцію м'яса й сала в 1.9 раза, вовни — в 2 рази і яєць — в 2.8 раза. На Україні, як заявлено присутнім на нараді комуністам, посіяно було цього року понад 6,000,000 гектарів кукурудзи (25 відсотків усієї площі під зерновими) і здано понад державний плян хлібозаготівель 154.4 мільйона пудів збіжжя. За цими блискучими плянами і реляціями про здирство, доконане Москвою над українським народом, йшли факти іншого порядку. І так, в резолюціях наради сказано, що „на Україні є не тільки відстаючі колгоспи, але й відстаючі райони і навіть області". Далі в резолюціях зазначено, що „у нас є немало працівників, які готові пояснювати всі невдачі (!) несприятливою погодою... що підготова насіння до сівби ведеться незадовільно в цілому по Україні, що машино-тракторні станції плян ремонту тракторів до 20 листопада виконали лише на 16 відсотків, що й досі в багатьох колгоспах не зібрали кукурудзи, не вивезли з плянтацій цукрових буряків і не обмолотили хліба..."

„Бойове завдання" не виконується

Про те, як виконується на Україні „бойове завдання" — завершення осінніх польових робіт — пише „Радянська Україна" у передовій статті з 12 листопада. І так, „Вінницька область дуже відстала із збиранням кукурудзи і буряків. У багатьох колгоспах Гайсинського, Тульчинського, Барського та інших районів стоять великі масиви кукурудзи, до збирання яких ще й не приступили. Керівники цих районів пояснюють таке становище відсутністю робочої сили. Особливе напруження створилося за останні дні на бурякових плянтаціях. У полі лежать мільйони центнерів цінної цукрової сировини. Якщо вона не буде вивезена на цукроварні в установлені державні строки, колгоспи зазнають великих втрат. Найгірше становище з вивезенням цукрових буряків у Винницькій, Хмельницькій, Тернопільській, Черкаській, Одеській та Миколаївській областях. У самій тільки Хмельницькій області на полях лежить 9,000,000 центнерів буряків. Багато колгоспів Лісостепу, Полісся та західніх областей України ще не закінчили збирання кукурудзи. В Полтавській області стебла кукурудзи досі не зібрані на площі понад 60,000 гектарів. І це в той час, коли область недопустимо відстає з заготівлею кормів. На півдні республіки значна частина колгоспів не завершила збирання бавовнику, в інших областях не зібрано картоплю і кормові культури".

● **Республіканський** каліфорнійський губернатор Гудвін Дж. Найт заявив на пресовій конференції, що республіканці не сміють зражувати до себе робітничих провідників, бо „проголошення війни проти світу праці — рівняється програним виборам в 1956 році".

● **Жидівський** Допомоговий Комітет ухвалив бюджет в сумі 29.200,000 долярів для допомоги 200,000 жидів, які живуть в країнах Европи, Північної Африки і Близького Сходу.

● **Більшість** американських лісів на схід від ріки Міссісіпі загрожені небезпечною комахою, так званим „циганським молем".

Короткі Вістки

● **Нюйоркський губернатор** Аверелл Гарриман побив рекорд впродовж однієї години побувавши на п'ятьох церемоніях: був присутній під час надання нагороди адміралові Вільямові С. Максвеллові та заприсяження члена Стейтової Судейської Комісії, засвітив ялинку в будинку губернаторського уряду та був присутній під час заприсяження ще двох інших стейтових урядовців.

● **Якийсь аноним** вислав до поліції в Бостоні листа, в якому погрожував збомбити залізничий двірець, будинок Поштового Уряду і приміщення Мистецької Ґалерії, бо, ці, мовляв, будівлі — „архітектурні потвори". Внаслідок цієї погрози Мистецька Ґалерія була закрита, обідова перерва на пошті тривала 90 хвилин, а поїзди не доїздили до стації, бо поліція шукала бомби.

● **Найповажніші** французькі політики не цураються демагогії у передвиборчій кампанії. І так, Мендес-Франс і теперішний міністер закордонних справ Піне, політичні противники, перелицитовуються в арґументах, що Франція повинна скоротити реченець військової служби з 18 місяців до 15 чи навіть тільки одного року, і перейти на „професійну армію".

● **Совєтський уряд** дав дозвіл на постійне перебування в Москві представникові американської радіовисильні „Коломбія Бродкестінг Сістем". Тепер є в Москві сім американських кореспондентів, а одержано дозвіл ще на трьох.

● **Новий грецький парлямент** матиме 300 послів. Теперішній парлямент прийняв закон про нову виборчу систему, яка має на увазі забезпечувати тривку парляментарну більшість, щоб уникнути частих змін уряду.

● **Національ - китайський** парлямент на Формозі вислухав звідомлення про історію вибору 16 нових членів до Об'єднаних Націй і висловив задоволення, що принципове становище нац.-китайського уряду проти допущення до ОН Зовнішньої Монголії остаточно не пошкодило 12 вільним державам - кандидатам. Зате він висловив жаль з приводу недопущення до ОН, з причини совєтського шантажу — Японії.

● **63-річна румунська княжна** Катерина Кантакузен Караджа приїхала до ЗДА, щоб відвідати летуна Ричарда Брітта, якому 1944 року врятувала життя в Румунії. Тоді коло Плоєшті розбився був американський літак, пілот якого згинув, а Бріттом заопікувалася княжна, заховавши його від німців у пивниці свого дому. Княжна постійно проживає в Парижі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Т-во Укр. Січ Відд. 170, повідомляє, що річні збори відбудуться в суботу, 24-го грудня, о год. 6:30 веч., в приміщенні УНДому, 433 Hoboken Avenue. Обов'язком кождого члена на ці збори прийти почути звіт уступаючої управи і вибір нової на 1956 рік. По зборах Товариська забава. — І. Грабар, секр.

ТАРЗАН, ч. 3591. Вихідний пункт.

— Чому ви втекли до джунглів? — Спитав Тарзан. — Лазар контролює поліцію. Він домагається, щоб командант визначав податок з моєї плянтації.

— Я не міг заплатити, то він послав своїх горлорізів, щоб мене переконали підписати зречення.

— Якщо б ви заплатили цей податок, то ви були б тимчасово вільні, — сказав Тарзан. — Це наш початок.